

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 8. septembra 2016¹

Vec C-365/15

**Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen
proti
Hauptzollamt Bielefeld**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Finanzgericht Düsseldorf (Finančný súd v Düsseldorfe, Nemecko)]

„Colná únia a spoločná colná sadzba — Vrátene dovozného cla — Neplatnosť nariadenia, ktorým sa ukladá antidumpingové clo — Platnosť článku 241 colného kódexu — Uplatniteľnosť colného kódexu — Povinnosť zaplatiť úroky“

1. Nemecký colný orgán po zrušení platobného výmeru na antidumpingové clá na dovoz obuvi s pôvodom v Číne a vo Vietname v nadväznosti na rozhodnutie Súdneho dvora o neplatnosti nariadenia, ktorým boli tieto clá zavedené², vrátil sumu, ktorú nedôvodne zaplatil dovozca. Ten istý orgán však odmietol zvýšiť vrátenú sumu o úroky, ktorých sa tento dovozca domáhal, a to odo dňa zaplataenia istiny.
2. Spor medzi dovozcom a nemeckým colným orgánom musí rozhodnúť Finanzgericht Düsseldorf (Finančný súd v Düsseldorfe, Nemecko), ktorý položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu ustanovení práva Únie, ktoré upravujú túto oblasť.
3. Colný orgán konkrétne odmietol vyplatiť požadované úroky, pričom poukázal na článok 241 colného kódexu Spoločenstva³ v spojení s vnútroštátnym predpisom, ktorý priznáva nárok na úroky len odo dňa jeho uplatnenia na súde. Podľa nemeckých orgánov uplatnenie týchto dvoch ustanovení vo vzájomnej súvislosti poskytuje oporu pre ich rozhodnutie zamietnuť žiadosť dovozcu.
4. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva všeobecná zásada, že ak správny orgán musí vrátiť platby, ktoré vybral v rozpore s právom Únie, vrátené sumy treba zvýšiť o príslušné úroky odo dňa uskutočnenia platby bez právneho dôvodu. Článok 241 colného kódexu však (s určitými špecifikáciami) vylučuje zaplataenie úrokov, keď majú colné orgány vrátiť dovozné clo.
5. Napätie medzi všeobecným pravidlom (ktoré podporuje vyplataenie úrokov) a osobitným predpisom (ktorý bráni ich vyplataeniu) bolo hlavnou témou tohto prejudiciálneho konania, v rámci ktorého bola položená otázka neplatnosti článku 241 colného kódexu z dôvodu jeho nožnej nezlučiteľnosti so všeobecnou zásadou práva Európskej únie deklarovanou v judikatúre Súdneho dvora.

1 — Jazyk prednesu: španielčina.

2 — Nariadenie Rady (ES) č. 1472/2006 z 5. októbra 2006, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo a s konečnou platnosťou sa vyberá dočasné clo uložené na dovoz určitej obuvi so zvrškom z usne s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a vo Vietname (Ú. v. EÚ L 275, 2006, s. 1).

3 — Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (ďalej len „colný kódex“) (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mím. vyd. 02/004, s. 307).

6. Tento spor nadväzuje na diskusiu, ktorá sa vedie už stáročia v súvislosti so zákonnými úrokmi, teda úrokmi, na ktorých sa nedohodli zmluvné strany, ale ktoré sú stanovené *ex lege*. Stopy starobylého výroku *Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit*⁴, ktorý Paulus uviedol vo svojej knihe o úrokoch, ktorá je súčasťou Digest, sa zrejme ešte stále odzrkadľujú v právnych predpisoch, ktoré uplatňujú toto starobylé rozlišovanie podľa toho, či ide o záväzky štátu alebo záväzky voči štátu.

I – Právny rámec *Právo Únie*

Colný kódex

7. V súlade s článkom 236 ods. 1:

„Dovozné alebo vývozné clo bude vrátené ak sa zistí, že v čase, kedy bolo zaplatené, nebola suma tohto cla dlžná na základe právnych predpisov, alebo že bola zapísaná do účtovnej evidencie v rozpore s článkom 220, odsek 2

...“

8. Podľa článku 241:

„Ak colné orgány vrátia dovozné alebo vývozné clo alebo úverový úrok alebo úrok z omeškania vybratý pri platbe týchto ciel, nie sú povinné zaplatiť úroky. Colné orgány však úrok zaplatia, ak:

- rozhodnutie o vyhovení žiadosti o vrátenie cla nebolo vykonané do 3 mesiacov od jeho prijatia,
- tak ustanovujú národné právne predpisy.

...“

Nariadenie č. 1472/2006

9. V zmysle článku 1 ods. 1 a 4:

„1. Týmto sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz obuvi so zvrškom z usne alebo kompozitnej usne okrem: športovej obuvi, obuvi, ktorej výroba si vyžaduje špeciálnu technológiu, šľapiek a ostatnej domácej obuvi a obuvi s ochrannou špičkou, vyrobenej v Čínskej ľudovej republike a vo Vietname zatriedenej do kódov [kombinovanej nomenklatúry]:...

...

4. Pokiaľ nie je uvedené inak, uplatňujú sa platné ustanovenia týkajúce sa colných sadzieb.“

4 — Štát neplatí úroky zo svojich zmlúv, ale sám ich prijíma. In: *Liber singularis de usuris*, Paulus, D.22.1.17.5. Pojem zmluvy v tomto kontexte označuje záväzkové vzťahy, čo vyplýva zo zvyšku Paulovho výroku.

Nemecké právo:

Abgabenordnung (nemecký daňový poriadok, ďalej len „AO“)

10. Podľa § 1 ods. 1 a 3:

„1. Tento zákon platí pre všetky dane vrátane daňových náhrad, ktoré upravuje spolkové právo alebo právo Európskej únie, pokiaľ ich spravujú spolkové finančné orgány alebo finančné orgány spolkových krajín. Tento zákon sa uplatní, len pokiaľ právo Európskej únie nestanovuje inak. ...“

3. Na vedľajšie daňové plnenia sa ustanovenia tohto zákona uplatnia analogicky, pokiaľ právo Európskej únie nestanovuje inak. ...“

11. V § 3 ods. 3 a 4 sa uvádza:

„3. Dovozné a vývozné clá v zmysle článku 4 ods. 10 a 11 colného kódexu predstavujú dane v zmysle tohto zákona.“

4. Vedľajšie daňové plnenia sú... úroky (§ 233 až 237),... ako aj úroky v zmysle colného kódexu....“

12. § 37 ods. 1 a 2 stanovuje:

„1. Nárokmi z daňového záväzkového vzťahu sú... právo na vrátenie v zmysle odseku 2....“

2. Ak sa daň... zaplatila alebo bola vrátená bez právneho dôvodu, má osoba, na účet ktorej sa platba uskutočnila, voči príjemcovi plnenia nárok na vrátenie zaplatenej alebo vrátenej sumy. ...“

13. § 233 znie:

„Nároky z daňového záväzkového vzťahu (§ 37) sa úročia len vtedy, ak to stanovuje zákon. ...“

14. V zmysle § 236 ods. 1:

„1. Ak sa stanovená daň zníži právoplatným rozhodnutím súdu alebo na základe takého rozhodnutia alebo ak sa prizná daňová náhrada, suma, ktorá sa má vrátiť alebo nahradiť, sa úročí pri dodržaní odseku 3 odo dňa začiatku súdneho konania do dňa vyplatenia. ...“

II – Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

15. Počas rokov 2006 až 2012 Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen (ďalej len „Wortmann“) prepustila vo vlastnom mene do voľného obehu tovar svojich dcérskych spoločností uskladnený v colnom sklade. Išlo o obuv so zvrškom z usne s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a vo Vietname kúpenú od dodávateľa Brosmann Footwear (HK) Ltd. (ďalej len „Brosmann“) a výrobcu Seasonable Footwear (Zhong Shan) Ltd. (ďalej len „Seasonable“).

16. Hauptzollamt Bielefeld (Hlavný colný úrad v Bielefelde, Nemecko) vyrubil spoločnosti Wortmann antidumpingové clo na základe nariadenia č. 1472/2006. Táto spoločnosť, ktorá odkázala na dve konania, ktoré sa viedli na Súdnom dvore (odvolacie konania C-247/10 P⁵ a C-294/10 P⁶), podala od 22. júla 2010 viaceré žiadosti o vrátenie antidumpingových ciel zaplatených od roku 2006.

5 — Rozsudok z 15. novembra 2012, Zhejiang Aokang Shoes/Rada (EU:C:2012:710).

6 — Rozsudok z 2. februára 2012, Brosmann Footwear (HK) a i./Rada (C-249/10 P, ďalej len „rozsudok Brosmann“, EU:C:2012:53).

17. Súdny dvor rozsudkom Brosmann⁷ zrušil nariadenie č. 1472/2006 „v rozsahu, v akom sa týka Brosmann Footwear (HK) Ltd [a] Seasonable Footwear (Zhongshan) Ltd...“.

18. Vzhľadom na tento rozsudok Hauptzollamt Bielefeld vrátil spoločnosti Wortmann na základe rozhodnutia zo 17. apríla 2013 antidumpingové clá za roky 2007 (61 895,49 eura) a 2008 (92 870,62 eura).

19. Wortmann požiadala 29. novembra 2013 o vyplatenie úrokov z každej vrátenej sumy počítaných od okamihu zaplatenia antidumpingových ciel. Správny orgán zamietol túto žiadosť, lebo sa domnieval, že nie sú splnené podmienky uvedené v článku 241 colného kódexu: nedošlo k trojmesačnému omeškaniu s vykonaním rozhodnutia o vrátení a nemecké právne predpisy stanovujú nárok na vyplatenie úrokov len odo dňa podania žaloby.

20. Finanzgericht Düsseldorf (Finančný súd v Düsseldorfe), na ktorom bola podaná žaloba proti rozhodnutiu o nevyplatení úrokov, sa domnieva, že ich v zásade nemožno vyplatiť na základe článku 241 colného kódexu, lebo nárok žalobkyne by mohol byť založený len na ustanoveniach vnútroštátneho práva, ktoré priznávajú nárok na vyplatenie úrokov vyplývajúcich z daňového záväzkového vzťahu len od okamihu uplatnenia nároku na ich vyplatenie na súde (§ 233 a 236 AO).

21. Finanzgericht Düsseldorf (Finančný súd v Düsseldorfe) má však pochybnosti o tom, či je zamietnutie tohto nároku zlučiteľné so všeobecnými zásadami práva Únie vyjadrenými v judikatúre Súdneho dvora, podľa ktorej právo na vrátenie nie je obmedzené na neprávom vybraté dane, ale vzťahuje sa aj na sumy, ktoré boli štátu zaplatené alebo ním vybraté v priamej súvislosti s týmito daňami. Konkrétne sa to týka strát spôsobených nemožnosťou disponovať peňažnými sumami v dôsledku predčasnej splatnosti dane.⁸ V súlade s právom Únie preto členské štáty musia vrátiť dane vybraté v rozpore s právom Únie spolu s úrokmi.

22. Za týchto okolností uvedený súd položil Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 241 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne právo, na ktoré tento článok odkazuje, musí s ohľadom na zásadu efektivity, ktorá je zakotvená v práve Únie, stanovovať povinnosť zaplatiť úroky z vrátených súm dovozného cla od okamihu zaplatenia cla až do vyplatenia vrátených súm aj v prípadoch, keď nárok na vrátenie nebol uplatnený žalobou na vnútroštátnom súde?“

III – Konanie na Súdnom dvore a tvrdenia účastníkov konania

A – Konanie

23. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol zapísaný do registra kancelárie Súdneho dvora 14. júla 2015.

24. Wortmann, Hauptzollamt Bielefeld, nemecká a talianska vláda, ako aj Európska komisia predložili v lehote uvedenej v článku 23 druhom odseku Štatútu Súdneho dvora písomné pripomienky.

7 — Rozsudok Brosmann Footwear (HK) a i./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53).

8 — Rozsudok z 18. apríla 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250, bod 20 a nasl.).

25. Súdny dvor na základe článku 24 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora rozhodol, že položí Rade písomnú otázku, pričom ju vyzval, aby sa vyjadrila k platnosti článku 241 colného kódexu v súvislosti s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej z práva Únie vyplýva zásada, že členské štáty sú povinné vrátiť sumu daní zaplatených v rozpore s právom Únie spolu s úrokmi.⁹ Rada odpovedala 2. mája 2016.

26. Dňa 13. mája 2016 predložila Komisia dokumentáciu týkajúcu sa postupu prípravy nariadenia (EHS) č. 1854/89¹⁰, aby sa mohla doručiť účastníkom konania a prediskutovať na pojednávaní, pričom taká diskusia sa aj uskutočnila.

27. Po nariadení pojednávania boli účastníci konania v súlade s článkom 61 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vyzvaní, aby svoje prednesy upriamili na možnosť zosúladiť článok 241 colného kódexu s judikatúrou Súdneho dvora citovanou v otázke položenej Rade a prípadne aj na platnosť tohto ustanovenia.

28. Dňa 25. mája 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnili Wortmann, Hauptzollamt Bielefeld, nemecká vláda, Európska komisia a Rada.

B – Zhrnutie pripomienok účastníkov konania

29. Wortmann sa domnieva, že povinnosť zaplatiť úroky v dôsledku zrušenia nariadenia č. 1472/2006 rozsudkom Brosmann nevyplýva z uplatnenia colného kódexu, ale priamo z primárneho práva Únie, a to najmä jednak zo všeobecnej zásady, ktorú sformuloval a zakotvil Súdny dvor, a jednak z výkladu uvedeného rozsudku v súlade s článkom 266 ZFEÚ, z ktorého vyplýva právo na odstránenie všetkých následkov vyplývajúcich z uplatňovania aktu, ktorý Súdny dvor vyhlásil za protiprávny, s účinkami *ex tunc*.

30. Wortmann tvrdí, že sa na ňu priamo vzťahuje rozsudok Brosmann, keďže je dovozcom obuvi dodávanej jej dodávateľmi Brosmann a Seasonable, a že zo zásady lojálnej spolupráce, ktorú zakotvuje článok 4 ods. 3 ZEÚ, vyplýva povinnosť vrátiť neprávom vybrané antidumpingové clá, ktoré boli predmetom uvedeného rozsudku, v plnej výške, vrátane úrokov, keďže ide o vlastné zdroje Európskej únie vybrané prostredníctvom colných orgánov členských štátov.

31. Wortmann v konečnom dôsledku uvádza, že Súdny dvor by mal odpovedať na otázku položenú vnútroštátnym súdom tak, že článok 241 colného kódexu sa neuplatní a že dovozca, ktorý zaplatil antidumpingové clá na základe nariadenia, ktoré Súdny dvor zrušil, má právo na vrátenie zaplatených súm, ako aj nárok na zodpovedajúce úroky odo dňa zaplatenia až do dňa vrátenia týchto súm v plnej výške. Ak by Súdny dvor konštatoval, že článok 241 colného kódexu sa uplatní, Wortmann navrhuje vykladať tento článok v tom zmysle, že vnútroštátne právo, na ktoré tento článok odkazuje, musí stanovovať zaplatenie úrokov z vráteného dovozného cla, a to aj v prípade, ak nebola podaná žaloba na vnútroštátnom súde.

32. Hauptzollamt Bielefeld, nemecká vláda a Komisia zastávajú názor, že vo veci samej nie je splnená ani jedna z výnimiek, ktoré stanovuje článok 241 colného kódexu. Toto ustanovenie práva Únie vylučuje uplatnenie zásady efektivity, aj keď priznáva členským štátom právomoc stanoviť iné pravidlá, ktoré sa odchyľujú od všeobecného pravidla neexistencie povinnosti zaplatiť úroky.

9 — Oznámenie zo 6. apríla 2016.

10 — Nariadenie Rady zo 14. júna 1989 o zápise do účtovnej evidencie a podmienkach platenia súm dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcich z colného dlhu [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 186, 1989, s. 1).

33. Hauptzollamt Bielefeld sa konkrétne domnieva, že článok 241 colného kódexu nemožno vykladať tak, že vnútroštátne právo, na ktoré tento článok odkazuje, musí nevyhnutne stanovovať zaplatenie úrokov zo súm vrátených z dôvodu, že išlo o neprávom vybraté dovozné clo.

34. Nemecká vláda má podobný názor ako Hauptzollamt Bielefeld, pričom navyše uvádza, že zápornú odpoveď na prejudiciálnu otázku potvrdzujú nasledujúce dôvody:

- v novom colnom kódexe¹¹ bola zrušená výnimka týkajúca sa pravidiel, ktoré prípadne stanovujú vnútroštátne právne predpisy, čo ešte viac obmedzuje možnosť požadovať úroky v prípade vrátenia,
- oslobodenie od zaplatenia úrokov v súlade s článkom 241 colného kódexu je odôvodnené mechanizmom počiatočného vyrubenia cla, ktorý umožňuje, aby sa s tovarom mohlo okamžite obchodovať.

35. Talianska vláda sa domnieva, že podmienkou každého vrátenia neprávom vybratých platieb je predchádzajúce uplatnenie nároku, a preto úroky možno priznať len odo dňa jeho uplatnenia. Vnútroštátny predpis, ktorý to stanovuje, neodporuje právu Únie. Rozhodnutia Súdneho dvora vo veciach Littlewood Retail a i. a Irimie¹² nemožno uplatniť na prejednávajúcu vec, lebo v nej ide o antidumpingové clá splatné na základe nariadenia Rady, ktoré bolo v čase zaplatenia v celom rozsahu platné a účinné a ktoré následne zrušil Súdny dvor. Dodáva, že na účely overenia, či sa účinky rozsudku Brosmann vzťahovali na spoločnosť Wortmann, museli nemecké orgány posúdiť konkrétne pomery tejto spoločnosti, a preto právo na vrátenie zaplatených ciel vzniklo podaním žiadosti o ich vrátenie.

36. Talianska vláda napokon zdôrazňuje, že porušenie, ktoré zakladá právo na vrátenie, v prejednávanej veci nemožno pripísať členským štátom, ale inštitúciám Únie. Navrhuje teda, aby Súdny dvor v prípade, ak sa rozhodne uplatniť judikatúru stanovenú vo veci Irimie¹³, určil, že dotknutý členský štát sa môže obrátiť na zodpovednú európsku inštitúciu so žiadosťou o náhradu dodatočných nákladov, ktoré mu vznikli.

37. Komisia okrem uvedených tvrdení ešte uvádza, že treba rozlišovať kompenzačné úroky a úroky z omeškania a tiež vziať do úvahy zákaz bezdôvodného obohatenia. Domnieva sa, že judikatúra týkajúca sa práva na zaplatenie úrokov¹⁴ bola vydaná vo veciach, v ktorých vnútroštátny predpis porušoval právo Únie a žalobcovia navyše preukázali škodu, ktorá im vznikla. Vyplatenie kompenzačných úrokov, ktoré by bolo vhodné v prejednávanej veci, si vyžaduje konkrétny dôkaz o škode, ktorá vznikla tomu, kto sa domáha týchto úrokov.

38. Komisia subsidiárne tvrdí, že Wortmann sa nemôže odvolávať na článok 266 ZFEÚ na podporu svojich tvrdení, lebo: a) nebola účastníkom konania na súdoch Únie, v ktorom bol vydaný rozsudok Brosmann, a b) úroky z omeškania splatné na základe článku 266 ZFEÚ by sa uplatnili len od vyhlásenia uvedeného rozsudku. Pokiaľ ide o kompenzačné úroky, treba sa ich domáhať podaním žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť proti Rade a Komisii.

11 — Článok 116 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1).

12 — Rozsudky z 19. júla 2012, Littlewoods Retail a i. (C-591/10, EU:C:2012:478), a z 18. apríla 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250).

13 — Rozsudok z 18. apríla 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

14 — Rozsudky z 8. marca 2001, Metallgesellschaft a i. (C-397/98 a C-410/98, EU:C:2001:134, body 83 a 87 až 95), z 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774, body 197 až 220), z 19. júla 2012, Littlewoods Retail a i. (C-591/10, EU:C:2012:478, body 22 až 34), a z 18. apríla 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250, body 16 až 29).

39. V súvislosti s možným rozporom medzi článkom 241 colného kódexu a normami vyššej právnej sily¹⁵ Komisia poukazuje na to, že vnútroštátny súd nespochybnil platnosť tohto článku. Komisia sa navyše domnieva, že normotvorca Únie má určitú mieru voľnej úvahy, ktorú neprekročil, lebo nepriznanie práva na vyplatenie úrokov z preplatkov vytvára spravodlivú rovnováhu: dovozca získava výhodu spočívajúcu v okamžitej dostupnosti tovaru, pričom súhlasí s tým, že nedostane úroky za prípadné preplatky.

40. Komisia tvrdí, že v prípade, ak by Súdny dvor rozhodol, že z vrátených súm sa majú vyplatiť úroky, malo by sa vziať do úvahy, že a) predpokladom práva na vyplatenie kompenzačných úrokov je dôkaz o skutočnej škode alebo ujme, ktorý v tomto prípade chýba, lebo dovozca systematicky prenáša sumu antidumpingového cla na kupujúceho, b) žalovaný správny orgán by mohol uplatniť námietku bezdôvodného obohatenia dovozcu¹⁶, a c) pokiaľ neexistujú predpisy Únie, všetky súvisiace otázky týkajúce sa vrátenia nedôvodných platieb, vrátane zaplatenia úrokov, ich sadzby a dátumov počítania, treba vyriešiť podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

41. V konečnom dôsledku podľa Komisie článok 241 colného kódexu vylučuje vyplatenie kompenzačných úrokov za neprávom vybraté antidumpingové clá, pokiaľ toto právo nepriznávajú vnútroštátne právne predpisy. Tieto vnútroštátne právne predpisy nemusia nevyhnutne stanovovať povinnosť zaplatiť úroky z vráteného dovozného cla za obdobie odo dňa zaplatenia tohto cla až do dňa jeho vrátenia, pokiaľ nebola najprv podaná žaloba.

42. Rada tvrdí, že článok 241 colného kódexu je platný, pričom sa opiera o jeho historický vývoj. Uvádza, že judikatúra Súdneho dvora citovaná v uznesení vnútroštátneho súdu sa nevzťahuje na daný prípad, lebo sa týka situácií, ktoré právo Únie neupravuje. Naopak v tomto konaní existuje výslovné ustanovenie týkajúce sa splatnosti úrokov, a to článok 241 colného kódexu, ktorý vyjadruje rovnováhu medzi colnými orgánmi a dovozcami, ktorú chcel zachovať normotvorca Únie. Subsidiárne navrhuje výklad tohto článku 241 v súlade s primárnym právom, z ktorého vyvodzuje záver, že vnútroštátne predpisy by mali stanovovať také zaplatenie úrokov.

IV – Posúdenie

43. V prvom rade treba rozptýliť akúkoľvek pochybnosť o vzťahu medzi colným kódexom a týmto sporom. Na jednej strane nariadenie č. 1472/2006, ktorým boli uložené antidumpingové clá na dovoz obuvi, výslovne odkazuje na tento kódex.¹⁷ Na druhej strane mechanizmus platenia antidumpingových ciel sa v podstate opiera o štruktúru platby ciel¹⁸, takže antidumpingové clá sa síce odlišujú od ciel, ale v skutočnosti ich nemožno oddeliť od colného kódexu¹⁹.

15 — Na pojednávaní Komisia argumentovala v prospech platnosti článku 241 colného kódexu, pričom poukázala na jeho prípravu a na podmienky, za ktorých podľa jej názoru vzniká povinnosť zaplatiť úroky, pričom jednou z nich je potreba preukázať škodu. Uznala, že v konečnom dôsledku existuje možnosť podať výklad tohto článku, ktorý je v súlade s právom Únie.

16 — Rozsudok z 9. novembra 1983, San Giorgio (199/82, EU:C:1983:318, bod 13).

17 — Pozri článok 1 ods. 4 nariadenia č. 1472/2006 citovaný v bode 9.

18 — Pokiaľ ide konkrétne o antidumpingové clá upravené v nariadení č. 1472/2006, tieto boli stanovené ako percentuálna časť sadzby cla. Pred ich vyrubením preto bolo potrebné uplatniť na colnú hodnotu príslušnú sadzbu na určenie cla. Následne sa k tomuto clu pripočítala percentuálna sadzba pripadajúca na antidumpingové clo (článok 1 ods. 3 nariadenia č. 1472/2006).

19 — Formálne vyjadrenie antidumpingového cla sa opiera o nomenklatúru jednotného colného označovania, pričom ku kódom kombinovanej nomenklatúry sa pripoja štyri alfanumerické znaky (doplnkový kód Taric). V nariadení Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 1987, s. 1; Mim. vyd. 02/002, s. 382) sa spomínajú takzvané „podpoložky Taric-u“ s odkazom na prílohu II, ktorá v bode 4 uvádza antidumpingové clá.

44. Navyše sa domnievam, že túto otázku implicitne rieši judikatúra Súdneho dvora²⁰, podľa ktorej colný kódex poskytuje usmernenia na vrátenie antidumpingových ciel.

45. Pokiaľ ide o uplatnenie článku 241 colného kódexu na prejednávany prípad, Súdny dvor má tri možnosti. Prvá z nich by podporovala „lineárny“ výklad tohto článku, v dôsledku ktorého by malo prednosť všeobecné pravidlo (teda úroky by sa nevyplatili), lebo nie je splnená žiadna z dvoch výnimiek, ktoré sú výslovne uvedené v tomto článku. Druhou možnosťou by bolo konštatovať, že pravidlo, ktoré zakotvuje uvedené ustanovenie, odporuje základnej zásade práva Únie, a teda je neplatné, a to práve preto, lebo zakazuje vyplatenie úrokov popri vrátení istiny. Tretia možnosť by podporovala diferencovaný výklad článku 241 colného kódexu, ktorý by vylučoval z jeho pôsobnosti situácie, akou je táto, keď povinnosť vrátiť antidumpingové clá vyplýva z predchádzajúceho vyhlásenia normatívneho aktu, ktorým boli tieto clá zavedené, za neplatný.

46. Z dôvodov, ktoré uvediem ďalej, zastávam názor, že tretia možnosť najviac zodpovedá okolnostiam tejto veci. Článok 241 colného kódexu upravuje „bežné“ situácie, keď sa vyčíslenie (vrátane vyčíslenia antidumpingových ciel) zruší pre chyby pri konkretizácii jednotlivých zložiek colného dlhu.²¹ Podľa môjho názoru však nepočíta s prípadmi, keď vrátenie platieb, ktoré dovozovia nedôvodne zaplatili, vyplýva z vyhlásenia nariadenia, ktorým bola zavedená povinnosť uskutočniť tieto platby, za neplatné.

47. Aby som odhalil dôvody, na ktorých spočíva všeobecné pravidlo (ktoré odporuje vyplateniu úrokov pri vrátení cla), považujem za vhodné venovať pozornosť vývoju tohto ustanovenia na základe dokumentácie, ktorú predložila Komisia a o ktorej sa diskutovalo na pojednávaní.

48. Z tejto dokumentácie vyplýva, že článok 241 colného kódexu má svoj pôvod v článku 17a nariadenia (EHS) č. 1430/79²², ktorý bol do neho vložený článkom 25 ods. 3 nariadenia č. 1854/89. Šieste odôvodnenie tohto posledného uvedeného nariadenia podľa návrhu, ktorý vypracovala pracovná skupina Rady pre hospodárske otázky na zasadnutiach z 11. a 12. marca 1986, obsahovalo dve vety, ktoré boli vypustené na základe korigenda Rady z 28. novembra 1988, ktorým bolo prijaté konečné znenie.²³ Napriek vypusteniu týchto viet je však zrejmé, že účelom tohto pravidla bolo stanoviť určitú symetriu medzi situáciou hospodárskych subjektov a situáciou colného orgánu, pokiaľ ide o splatnosť úrokov, keď sa mala pôvodne stanovená suma neskôr zvýšiť alebo znížiť pre chyby, ktoré sa mohli vyskytnúť, vzhľadom na predbežný charakter systému prepustenia.

49. Znenie tohto odôvodnenia, ktoré vrhá svetlo na skutočný význam predmetného ustanovenia, zabezpečuje primeranú rovnováhu dotknutých subjektov. Priebeh postupu počiatočného stanovenia colného dlhu má taký krehký základ, že je opodstatnené, aby – v prípade, ak sa má tento dlh dodatočne znížiť alebo zvýšiť – správny orgán ani platiteľ cla vo všeobecnosti nebol povinný zaplatiť úroky za (krátke) prechodné obdobie.

20 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. septembra 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547), zo 14. júna 2012, CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347), a zo 4. februára 2016, C & J Clark International (C-659/13 a C-34/14, EU:C:2016:74). V týchto prípadoch Súdny dvor konštatoval, že antidumpingové clá zaplatené na základe nariadenia, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, nie sú dlžné na základe právnych predpisov v zmysle článku 236 ods. 1 colného kódexu a že sa má podať výklad článku 236 ods. 2 tohto kódexu, keďže toto ustanovenie je relevantné na rozhodnutie o tom, či sa majú tieto clá vrátiť.

21 — Na pojednávaní ich Komisia považovala za „technické chyby“.

22 — Nariadenie Rady z 2. júla 1979 o vrátení alebo odpustení dovozného alebo vývozného cla [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 175, 1979, s. 1).

23 — Toto odôvodnenie, ktorého vypustenie vety som zvýraznil kurzívou, znelo: „... vzhľadom na sústavný rast obchodu a na potrebu čo najskôr prepustiť tovar boli kontrolné metódy používané colnými úradmi upravené tak, aby tieto úrady kontrolovali tovar pred jeho prepustením len vo veľmi malom počte prípadov;... overovanie správnosti dovozu a vývozu je teda odložené a spočíva prevažne v účtovnej kontrole, ktorá môže viesť k dodatočnému vyrubeniu colného nedoplatku; osoba povinná zaplatiť túto sumu nemá znášať prípadné následky týchto metód kontroly colných orgánov a také dodatočné vyrubenie cla nemá byť spojené s povinnosťou zaplatiť colnému orgánu úroky;... taká dodatočná kontrola môže tiež viesť k vráteniu colného preplatku;... výška colného preplatku sa vypočíta na základe daňových údajov, ktoré poskytla samotná dotknutá osoba, a... táto osoba bude mať prístup k tovaru oveľa rýchlejšie ako v prípade, keď by sa skúmal pred jeho prepustením; ... také vrátenie preto nemá byť spojené ani s platením úrokov zo strany colného orgánu“.

50. Samotná Komisia uznáva, že v niektorých prípadoch colný orgán nekontroluje tovar pred jeho prepustením a až následne vykoná kontrolu správnosti dovozu. Ak v tomto neskoršom okamihu treba znovu stanoviť výšku cla, môže to viesť k tomu, že dovozcom sa dorubí clo (ak vznikol colný nedoplatok) alebo že správny orgán musí vrátiť preplatok, a to v oboch prípadoch bez úrokov.

51. Táto vyvážená zásada, ktorá vychádza z bežnej praxe prepúšťania tovaru v krátkych lehotách, je vyjadrená v colnom kódexe v podobe všeobecného pravidla stanoveného v článku 241 a v niektorých iných ustanoveniach. Článok 232 ods. 1 písm. b) konkrétne stanovuje, že ak dlžník nezaplatil sumu cla v stanovenej lehote (uvedenej v článku 222 ods. 1 colného kódexu)²⁴, musí zaplatiť úrok z omeškania, čo predstavuje opak všeobecného oslobodenia colného orgánu od platenia úrokov podľa článku 241 colného kódexu²⁵.

52. Za týchto okolností je oslobodenie od platenia úrokov obojstranné (týka sa správneho orgánu aj hospodárskych subjektov) a je odôvodnené vzhľadom na *bežné* okolnosti používania údajov potrebných na vyčíslenie colného dlhu s konkludentným predpokladom, že predmetom sporu nie je právny rámec, ktorý ich upravuje, ale len určenie výšky cla alebo niektoré konkrétne okolnosti týkajúce sa týchto údajov alebo uskutočneného vyčíslenia cla.²⁶

53. Pravidlo určené pre tieto prípady nemožno automaticky uplatniť na iné prípady, ktoré nesúvisia s rýchlou colným odbavením ani s konkrétnymi kritériami každého vyčíslenia, ale naopak súvisia s neplatnosťou nariadenia, ktorým sa zavádzajú antidumpingové clá. V tomto poslednom uvedenom prípade podľa môjho názoru právo na vrátenie tak nedôvodne zaplatenej sumy, ako aj úrokov z nej vyplýva priamo z vyhlásenia nariadenia, ktorým boli zavedené antidumpingové clá, za neplatné. Tieto clá nemajú právny základ, takže povinnosti, ktoré ukladali, už nemajú legitímny „dôvod“ a sumy zaplatené na základe nich treba vrátiť tým, ktorí ich zaplatili.

54. Skôr než budem pokračovať, považujem za vhodné poukázať na judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa vrátenia súm, ktoré vnútroštátne orgány (vrátane colných orgánov) vybrali neoprávnene v rozpore s právom Únie. Po tomto zhrnutí navrhujem poskytnúť vnútroštátnemu súdu takú odpoveď, ktorá bude užitočná pre jeho konečné rozhodnutie.²⁷

55. Predmetom rozsudkov Metallgesellschaft a i. a Test Claimants in the FII Group Litigation²⁸ bolo vrátenie daní vybraných bez právneho dôvodu, uplatnenie zásady procesnej autonómie a súvisiaci nárok na zaplatenie úrokov.²⁹ V druhom uvedenom rozsudku sa konkrétne konštatuje, že „ak členský štát vybral dane v rozpore s pravidlami práva Spoločenstva, majú jednotlivci právo na vrátenie nielen neprávom vybranej dane, ale aj súm, ktoré boli tomuto štátu zaplatené alebo ním vybrané v priamej súvislosti s touto daňou. ... zahŕňa to aj straty vzniknuté nemožnosťou disponovať s týmito peňažnými sumami v dôsledku predčasnej splatnosti dane“³⁰. S vrátením hlavnej pohľadávky teda súvisí povinnosť poskytnúť náhradu za nemožnosť disponovať peňažnými sumami.

24 — V rozsudku z 31. marca 2011, Aurubis Bulgaria (C-546/09, EU:C:2011:199), Súdny dvor určil, že „článok 232 ods. 1 písm. b)... Coln[ého] kóde[xu] Spoločenstva... treba vykladať tak, že úroky z omeškania zo sumy cla, ktorá sa má uhradiť, môžu byť podľa tohto ustanovenia vymierané len za obdobie po uplynutí lehoty splatnosti uvedenej sumy“.

25 — Táto rovnováha je vyjadrená aj v novom colnom kódexe [článok 114 (ktorý upravuje úroky z colného dlhu) a článok 116 ods. 6 (ktorého predmetom sú úroky v prípade vrátenia alebo odpustenia dovozného alebo vývozného cla) nariadenia č. 952/2013].

26 — Počas pojednávania Komisia uviedla ako príklad chyby v colnom zatriedení tovaru, v množstvách, ktoré sa majú prepustiť, alebo v sadzbách vyčísleného cla.

27 — Je úlohou Súdneho dvora „vybrať z celku údajov, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania tie prvky práva Spoločenstva, ktoré si vyžadujú výklad alebo prípadne posúdenie ich platnosti so zreteľom na predmet sporu“ [rozsudok z 29. novembra 1978, Redmond (83/78, EU:C:1978:214, bod 26)].

28 — Rozsudky z 8. marca 2001, Metallgesellschaft a i. (C-397/98 a C-410/98, EU:C:2001:134), a z 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774). Oba rozsudky sa týkali možného porušenia slobody usadiť sa a voľného pohybu kapitálu vzhľadom na rozdielne daňové zaobchádzanie s výplatom dividend medzi materskými a dcérskymi spoločnosťami podľa toho, či boli tieto spoločnosti rezidentmi.

29 — Vec, v ktorej bol vydaný rozsudok z 8. marca 2001, Metallgesellschaft a i. (C-397/98 a C-410/98, EU:C:2001:134), je špecifická tým, že povinnosť zaplatiť úroky nie je vedľajšou povinnosťou, ale ide o samotný predmet nárokov žalobcov v konaniach vo veci samej.

30 — Rozsudok z 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774, bod 205).

56. Rozsudok *Littlewoods Retail a i.*³¹, ktorý bol vydaný v prípade týkajúcom sa vrátenia preplatku na dani (DPH), ktorý vznikol z dôvodu nedodržania práva Únie, zdaniteľnej osobe, nadväzuje na skoršiu judikatúru týkajúcu sa práva na vrátenie tak neoprávnene vybratej dane, ako aj strát vzniknutých nemožnosťou disponovať peňažnými sumami. Uvádza sa v ňom, že „v zmysle tejto judikatúry zásada, podľa ktorej je členský štát povinný vrátiť spoločne s úrokmi aj sumy daní vybrate v rozpore s právom Únie, vyplýva z uvedeného práva“³².

57. Rozsudkom *Zuckerfabrik Jülich a i.*³³, ktorý bol vydaný v prejudiciálnom konaní týkajúcom sa platnosti, bolo nariadenie č. 1193/2009³⁴ vyhlásené za neplatné, lebo metóda výpočtu, ktorá v ňom bola použitá, bola v rozpore so základným nariadením Rady (ES) č. 1260/2001 z 19. júna 2001 o spoločnom organizovaní trhu v sektore cukru (Ú. v. ES L 178, 2001, s. 1; Mim. vyd. 03/033, s. 17). V dôsledku toho Súdny dvor dospel k záveru, že nedôvodne zaplatené produkčné odvody v sektore cukru sa musia vrátiť, a v nadväznosti na svoju skoršiu judikatúru konštatoval, že „osoby podliehajúce súdnej právomoci, ktoré majú právo na vrátenie nedôvodne zaplatených súm... stanovených neplatným nariadením, majú takisto právo na zaplatenie zodpovedajúcich úrokov“³⁵.

58. Súdny dvor napokon v rozsudku *Irimie*³⁶ po tom, čo uznal, že článku 110 ZFEÚ odporuje vnútroštátna právna úprava, ktorou sa zavádza daň za znečistenie pri dovoze automobilu z iného členského štátu, postupoval rovnako ako v skorších rozsudkoch³⁷ a v nadväznosti na citáciu bodu 205 rozsudku *Test Claimants in the FII Group Litigation*³⁸ potvrdil, že „zásada, podľa ktorej je členský štát povinný vrátiť sumy dane vybrate v rozpore s právom Únie spolu s úrokmi, vyplýva z uvedeného práva“³⁹.

59. Súdny dvor teda vo svojej judikatúre deklaroval zásadu práva Únie, podľa ktorej sa vrátenie súm, ktoré boli zaplatené nedôvodne, lebo vychádzajú z predpisov, ktoré sú v rozpore s právom Únie, vzťahuje nielen na nedôvodne zaplatené sumy, ale aj na úroky z týchto súm od ich zaplatenia. Citované rozsudky majú spoločný znak, ktorým je existencia platobnej povinnosti vyplývajúca z vnútroštátneho predpisu (rozsudok *Irimie*)⁴⁰ alebo z predpisu Únie (rozsudok *Zuckerfabrik Jülich a i.*)⁴¹, ktorý bol neskôr vyhlásený za neuplatniteľný alebo neplatný pre rozpor s právom Únie.

60. Z tohto hľadiska vrátenie istiny, ako aj úrokov bez rozlišovania týchto súm zodpovedá prednosti práva Únie, ktoré (okrem výnimočných prípadov a bez toho, aby boli dotknuté určité časové obmedzenia) nedovoľuje ponechať bez zmeny účinky predpisov, ktoré sú v rozpore s právom Únie, pokiaľ boli rozsudkom Súdneho dvora vyhlásené za neplatné alebo neuplatniteľné. Keď ide konkrétne o akty Únie, článok 264 prvý odsek ZFEÚ stanovuje, že ak sa vyhovie žalobe o neplatnosť, napadnutý akt sa vyhlási za neplatný. Ako *a sensu contrario* potvrdzuje druhý odsek toho istého článku, z tohto predpokladu vyplýva, že v zásade nemôžu pretrvať žiadne „účink[y] aktu, ktorý [Súdny dvor] vyhlásil za neplatný“.

31 — Rozsudok z 19. júla 2012 (C-591/10, EU:C:2012:478).

32 — Tamže, bod 26.

33 — Rozsudok z 27. septembra 2012 (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591).

34 — Týmto nariadením bola stanovená výška produkčných odvodov v sektore cukru na hospodárske roky 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06 (Ú. v. EÚ L 321, 2009, s. 1).

35 — Bod 3 výroku.

36 — Rozsudok z 18. apríla 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

37 — Tamže, bod 28. V tomto zmysle zopakoval, že „táto strata... závisí najmä od dĺžky času, počas ktorého nebola k dispozícii suma neoprávnene zaplatená v rozpore s právom Únie, a teda vznikla v zásade počas obdobia od dátumu predmetného neoprávneného zaplatenia dane od dátumu jej vrátenia“.

38 — Rozsudok z 12. decembra 2006, *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774).

39 — Rozsudok z 18. apríla 2013, *Irimie* (C-565/11, EU:C:2013:250) bod 22.

40 — Rozsudok z 18. apríla 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

41 — Rozsudok z 27. septembra 2012 (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591).

61. V tomto štádiu rozboru treba posúdiť článok 266 ZFEÚ, ktorý Wortmann uvádza ako základ svojho nároku, keďže tento článok ukladá inštitúciám Únie, ktorých akt bol vyhlásený za neplatný (v tejto veci ide o nariadenie č. 1472/2006, ktoré bolo predmetom rozsudku Brosmann), aby prijali „nevyhnutné opatrenia, aby vyhovel[i] rozsudku“.

62. Podľa Komisie Wortmann nie je oprávnená opierať sa o rozsudok vydaný v konaní, ktorého nebola účastníkom, a to tým skôr, že nariadenie č. 1472/2006 bolo vyhlásené za neplatné „v rozsahu, v akom sa týka“ žalobkyní. Táto námietka by teoreticky mohla byť prípustná, ak by Wortmann chcela vo fáze vykonávania rozsudku vystúpiť pred inštitúciou Spoločenstva, ktorá prijala uvedené nariadenie. Naproti tomu nie je prípustná, pokiaľ ide o možnosť uvedenej spoločnosti domáhať sa na vnútroštátnych orgánoch uplatnenia rozsudku Brosmann vo svoj prospech, lebo Wortmann je úzko prepojená s nariadením č. 1472/2006 a so sporom, v ktorom bolo toto nariadenie vyhlásené za neplatné, keďže bola dovozcom obuvi, ktorú Brosmann a Seasonable vyvážali a z ktorej sa vyberalo antidumpingové clo, ktoré musela sama zaplatiť.

63. Nemecký colný orgán nemal výhrady voči vráteniu sumy antidumpingových ciel, ktoré Wortmann nedôvodne zaplatila na základe nariadenia č. 1472/2006, tejto spoločnosti po vyhlásení rozsudku Brosmann práve preto, že mala postavenie priamo dotknutého hospodárskeho subjektu, ktorý sa môže odvolávať na zrušenie uvedeného nariadenia vo svoj prospech. Ak uvedený správny orgán nepostupoval rovnako, pokiaľ ide o úroky z tejto nedôvodne zaplatenej sumy, bolo to spôsobené len prekážkou, ktorú podľa jeho názoru predstavoval článok 241 colného kódexu. Zdôrazňujem však, že nemecké colné orgány správne, aj keď len čiastočne vyvodili dôsledky⁴² vyplývajúce z vyhlásenia nariadenia č. 1472/2006 za neplatné, keďže vyhovel[i] žiadosti spoločnosti Wortmann o vrátenie.

64. Článok 266 ZFEÚ je v tom istom kontexte cenným normatívnym usmernením pre postup vnútroštátnych správnych orgánov (a súdov členských štátov), keď sumy, ktoré nedôvodne zaplatili, pochádzajú z výberu vlastných zdrojov Únie. Niektoré zo skúmaných rozsudkov (Littlewoods Retail a i. a Zuckerfabrik Jülich a i.)⁴³ sa týkali práve takých zdrojov (DPH a odvod z cukru).

65. Vlastné zdroje (ktorých súčasťou sú antidumpingové clá)⁴⁴ sa spravujú podľa schémy, v ktorej správne orgány členských štátov zodpovedajú za ich vyčíslenie a výber, pričom vybrané sumy vyplácajú Únii. Štát teda koná ako nástroj inštitúcií Európskej únie. Táto skutočnosť vytvára osobitnú väzbu medzi vnútroštátnymi orgánmi a rozsudkom, ktorým bolo zrušené antidumpingové nariadenie, a posilňuje požiadavku, aby súd zohľadnil judikatúru Súdneho dvora vydanú v tejto oblasti, ako aj vykonávacie kritériá odvodené od článku 266 ZFEÚ.

66. Konkrétny akt týkajúci sa uplatnenia antidumpingových ciel, prijatý vnútroštátnymi orgánmi, je len vykonaním nariadenia č. 1472/2006: po zrušení tohto nariadenia ako právneho základu musí colný orgán prijať „nevyhnutné opatrenia“, aby vyrubenie cla založené na tomto nariadení stratilo účinnosť, a to so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú. Týmito dôsledkami sú tak vrátenie nedôvodne zaplatených antidumpingových ciel, ako aj vyplatenie úrokov z týchto ciel od okamihu ich zaplatenia.

42 — V rozsudku z 1. júna 2006, P&O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya/Komisía (C-442/03 P a C-471/03 P, EU:C:2006:356), Súdny dvor konštatoval, že rozsudok, ktorým bolo zrušené rozhodnutie Komisie, „spôsobí[!] jeho zánik s retroaktívnym účinkom voči všetkým osobám podliehajúcim súdnej právomoci. Takýto rozsudok o zrušení má tiež účinok *erga omnes*, ktorý mu dáva absolútna právna sila rozhodnutej veci“. Hoci okolnosti uvedenej veci boli odlišné od okolností prejednávanej veci, toto konštatovanie je v súlade s článkom 264 ZFEÚ.

43 — Rozsudky z 19. júla 2012, Littlewoods Retail a i. (C-591/10, EU:C:2012:478), a z 27. septembra 2012, Zuckerfabrik Jülich a i. (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591).

44 — Všeobecný rozpočet EÚ na rok 2016 (Ú. v. EÚ L 48, 2016, s. 1) obsahuje v rámci hlavy „Vlastné zdroje“ (s. 36) kapitolu 12, ktorej predmetom sú „Clá a ostatné poplatky uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) rozhodnutia 2007/436/ES, Euratom“ a ktorá spolu s clami stanovenými v Spoločnom colnom sadzovníku zahŕňa „ďalšie už zavedené clá alebo clá, ktoré zavedú inštitúcie Európskej únie v rámci obchodu s tretími krajinami“.

Len tak sa obnoví stav, ktorý by mal vzniknúť, ak by nebol prijatý akt na vykonanie nariadenia, ktoré bolo neskôr zrušené. Vzhľadom na to, že tento stav bol obnovený po dlhom období, počas ktorého Wortmann nemohla využívať peňažné sumy, ktoré nedôvodne zaplatila, vyplatenie úrokov slúži na kompenzáciu nemožnosti disponovať touto časťou jej majetku.

67. V konečnom dôsledku na základe neplatnosti nariadenia č. 1472/2006 vznikla tak povinnosť vrátiť antidumpingové clá, ktoré Wortmann zaplatila, ako aj povinnosť zvýšiť ich sumu o úroky z týchto ciel. Len tak sa úplne vylúčia účinky colného platobného výmeru, ktorý vydali nemecké orgány, pričom sa *ex tunc* odstránia všetky jeho následky. Takto rozhodol Súdny dvor vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Zuckerfabrik Jülich a i.⁴⁵ a ktorej sa prejednávajúca vec mimoriadne podobá.

68. V zmysle rozsudku Zuckerfabrik Jülich a i.⁴⁶ navyše toto „právo osôb podliehajúcich súdnej právomoci“ nezávisí od prípadnej neexistencie mechanizmu, prostredníctvom ktorého by sa členské štáty, ktoré sú povinné vrátiť istinu a úroky, mohli domáhať náhrady tejto sumy od inštitúcií Únie, ktoré prijali zrušené nariadenie⁴⁷. Na základe toho istého pravidla nevidím dôvod, prečo by mal spravovaný subjekt, ktorému už vznikla dosť veľká majetková škoda v dôsledku vyrubenia antidumpingového cla, ktoré napokon stratilo platnosť, podať dve žaloby a jednak požiadať vnútroštátny správny orgán o priame vrátenie istiny a jednak sa – ako zrejme naznačuje Komisia – domáhať na základe článku 340 ZFEÚ úrokov z dôvodu mimozmluvnej zodpovednosti inštitúcií Európskej únie.

69. Tiež sa domnievam, že neexistujú presvedčivé argumenty na podporu tvrdenia, že *dies a quo* na výpočet úrokov musí zodpovedať dátumu vyhlásenia rozsudku Brosmann alebo v krajnom prípade dátumu uplatnenia nároku na úroky na súde. Pokiaľ ide o toto posledné uvedené tvrdenie, v rozsudku Irimie⁴⁸ Súdny dvor konštatoval, že s právom Únie je „v rozpore vnútroštátny režim..., ktorý obmedzuje úroky vyplácané v rámci vrátenia dane vybratej v rozpore s právom Únie takým spôsobom, že sa majú zaplatiť len úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie tejto dane“.

70. Toto rozhodnutie je odôvodnené tým, že ak by sa uznalo opačné pravidlo, daňový subjekt by prišiel o náležitú kompenzáciu straty, ktorá mu vznikla zaplatením dane, ktorá odporuje právu Únie, pričom táto strata „závisí... od dĺžky času, počas ktorého nebola k dispozícii suma neoprávnene zaplatená v rozpore s právom Únie,... počas obdobia od dátumu predmetného neoprávneneho zaplatenia dane do dátumu jej vrátenia“⁴⁹. Podľa môjho názoru tieto úvahy možno *mutatis mutandis* uplatniť aj na splatné úroky, ak ide o vrátenie ciel vybratých na základe antidumpingového nariadenia, v prípade ktorého Súdny dvor konštatoval rozpor s právom Únie. V týchto prípadoch platobná povinnosť vyplýva priamo zo samotného práva Únie, teda vzniká *ipso iure*, bez toho, aby jej vznik bol viazaný na konkrétnu výzvu na zaplatenie úrokov súvisiacich s hlavnou pohľadávkou.

45 — Rozsudok z 27. septembra 2012, Zuckerfabrik Jülich a i. (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591).

46 — V bode 3 výroku *in fine* tohto rozsudku sa uvádza, že „vnútroštátny súd nemôže v rámci svojej voľnej úvahy odmietnuť vyplatenie úrokov zo súm, ktoré členský štát vybral na základe neplatného nariadenia, z dôvodu, že tento členský štát sa nemôže domáhať vyplatenia zodpovedajúcich úrokov z vlastných zdrojov Európskej únie“.

47 — S prejudiciálnym konaním nesúvisí otázka, na ktorú vo svojich pripomienkach poukázala talianska vláda, či by sa nemecké orgány mohli obrátiť na európske inštitúcie so žiadosťou o náhradu sumy, ktorú majú vrátiť osobám, ktoré zaplatili antidumpingové clá stanovené v nariadení, ktoré bolo vyhlásené za neplatné.

48 — Rozsudok z 18. apríla 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

49 — Tamže, bod 28.

71. Z obdobných dôvodov tiež zastávam názor, že *dies a quo* na výpočet úrokov sa v tomto prípade nemusí zhodovať s dátumom vyhlásenia rozsudku Brosmann (2. februára 2012). Je pravda, že za špecifických okolností veci Komisia/IPK International⁵⁰ Súdny dvor stanovil požiadavku zaplatiť úroky z omeškania ako „opatrenie vykonania zrušujúceho rozsudku v zmysle článku 266 prvého odseku ZFEÚ“⁵¹ a konštatoval, že takým opatrením nie je „priznanie kompenzačných úrokov[, ktoré] vyplýva z uplatnenia druhého odseku tohto článku 266, ktorý odkazuje na článok 340 ZFEÚ“⁵², lebo „zaplatenie úrokov z omeškania... má za cieľ paušálne odškodniť stratu požitkov vyplývajúcich z pohľadávky a prinútiť dlžníka, aby čo najskôr vykonal zrušujúci rozsudok“⁵³.

72. Rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), treba podľa môjho názoru vykladať v závislosti od konkrétnych okolností daného sporu, pričom z neho nemožno vyvodiť zmenu judikatúry Súdneho dvora, ktorú som citoval v predchádzajúcich bodoch.⁵⁴ Naďalej teda platí zásada, že sumy, ktoré boli nedôvodne zaplatené vnútroštátnym (v tomto prípade colným) orgánom na základe neplatných alebo neúčinných predpisov podľa práva Únie zakladajú právo toho, kto ich zaplatil, tak na náhradu nedôvodne zaplatených súm, ako aj na náhradu úrokov z týchto súm od ich zaplata.

73. Pokiaľ ide o ostatné námietky voči povinnosti týkajúcej sa vrátenia, ktorá sa vzťahuje aj na úroky splatné z dôvodu nemožnosti disponovať vybratými peňažnými sumami, stačí uviesť, že nebola preukázaná existencia hypotetického bezdôvodného obohatenia toho, kto zaplatil antidumpingové clá (spoločnosti Wortmann), z dôvodu, že zaplatenú sumu preniesol na tretie osoby. Okrem toho nemecký colný orgán, ktorý vrátil spoločnosti Wortmann zaplatenú sumu bez výhrad, ani neuviedol túto okolnosť v súvislosti s hlavnou pohľadávkou. Tým skôr nemožno uplatniť túto námietku s cieľom odmietnuť vyplatiť úroky, ktorých splatnosť je v konečnom dôsledku založená na nemožnosti platiteľa disponovať zaplatenými peňažnými sumami, kým ich – z objektívneho hľadiska – neoprávnene zadržával správny orgán.

V – Návrh

74. Na základe uvedených úvah navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Finanzgericht Düsseldorf (Finančný súd v Düsseldorfe, Nemecko), takto:

Povinnosť colných orgánov vrátiť sumy, ktoré dovozca nedôvodne zaplatil z dôvodu antidumpingových ciel uložených nariadením, ktoré Súdny dvor vyhlásil za neplatné, sa vzťahuje aj na vyplatenie úrokov z týchto súm, ktoré sú splatné od okamihu zaplata uvedených súm.

50 — Rozsudok z 12. februára 2015 (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Tento spor sa týkal rozhodnutia Komisie zrušiť určitú pomoc poskytnutú spoločnosti IPK, na základe ktorého táto spoločnosť už nedostala určité sumy a bola povinná vrátiť prijaté sumy spolu s úrokmi. Po zrušení tohto rozhodnutia Komisia vyplatila dlžné sumy a sumy, ktoré vrátila IPK, zvýšené o „kompenzačné úroky“ za obdobie pred dňom vyhlásenia zrušujúceho rozsudku.

51 — Tamže, bod 30.

52 — Tamže, bod 37.

53 — Rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 30). V bodoch 37 a 38 Súdny dvor odôvodnil, prečo sa domnieval, že v danom prípade splatné úroky boli úrokmi z omeškania, a nie kompenzačnými úrokmi a dodal: „Táto kategória [kompenzačných] úrokov má... za cieľ kompenzovať uplynutie času do súdneho zhodnotenia výšky škody, nezávisle od akéhokoľvek omeškania pripisovaného dlžníkovi“. Toto odôvodnenie je jednoznačnejšie, ak sa k nemu pripojí bod 92 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Bot [vec Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2014:2170)]: „v dôsledku účinku zrušenia *ex tunc* bola teda Komisia povinná zaplatiť hlavný dlh, ktorý bol jasný, určený a splatný a ktorý predstavoval sumy, ktoré mali byť zaplatené alebo vrátené spoločnosti IPK. Pohľadávka spoločnosti IPK teda viedla ku vzniku úrokov z omeškania, ktoré plynuli zo sumy, ktorá mala byť vrátená, od jej zaplata spoločnosťou IPK Komisií“.

54 — Pozri bod 46 a nasl. vyššie.